
Muktika Upanishad

முத்திகைகாபநிஷத்

Document Information

Text title : Muktika Upanishad

File name : muktika.itx

Category : upanishhat

Location : doc_upanishhat

Author : Vedic tradition

Transliterated by : Sunder Hattangadi

Proofread by : Sunder Hattangadi

Description-comments : 108 / 108; Shukla Yajurveda - Samanya upanishad

Latest update : May 1, 2000

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

April 1, 2025

sanskritdocuments.org

Muktika Upanishad

முத்திகோபநிஷத்

ஈஸாத்³யஷ்டோத்தரஸதவேதா³ந்தபடலாஸயம் |
முத்திகோபநிஷத்³வேத்³யம் ராமசந்த்³ரபத்³ம் ப⁴ஜே ||
ஹரி: ஓ பூர்ணமத:³ பூர்ணமித³ம் பூர்ணாத்தபூர்ணமுத³ச்யதே |
பூர்ணஸ்ய பூர்ணமாதா³ய பூர்ணமேவாவஸிஷ்யதே ||
ஓ ஸாந்தி: ஸாந்தி: ஸாந்தி: ||
ஓ அயோத்⁴யாநக³ரே ரம்யே ரத்நமண்ட³பமத்⁴யமே |
ஸீதாப⁴ரதஸௌமித்ரிஸத்ருக்⁴நாத்³யை: ஸமந்விதம் || 1 ||
ஸநகாத்³யைர்முநிக³ணர்வஸிஷ்டா²த்³யை: ஸூகாதி³பி:⁴ |
அந்யைர்பா⁴க³வதைஸ்சாபி ஸ்தூயமாநமஹர்நிஸம் || 2 ||
தீ⁴விக்ரியாஸஹஸ்ராணாம் ஸாக்ஷிணம் நிர்விகாரிணம் |
ஸ்வரூபத்⁴யாநநிரதம் ஸமாதி⁴விரமே ஹரிம் || 3 ||
ப⁴க்த்யா ஸூஸ்ருஷ்யா ராமம் ஸ்துவந்ப்பர்ச்ச² மாருதி: |
ராம த்வம் பரமாத்மஸி ஸச்சிதா³நந்த³விக்³ரஹ: || 4 ||
இதா³நீம் த்வாம் ரகு⁴ஸ்ரேஷ்ட² ப்ரணமாமி முஹூர்முஹூ: |
த்வத்³ரூபம் ஜ்ஞாதுமிச்சா²மி தத்த்வதோ ராம முக்தயே || 5 ||
அநாயாஸேந யேநாஹம் முச்யேயம் ப⁴வப³ந்த⁴நாத் |
க்ரு³ப்யா வத்³மே ராம யேந முக்தோ ப⁴வாம்யஹம் || 6 ||
ஸாதா⁴ ப்ரு³ஷ்டம் மஹாபா³ஹோ வதா³மி ஸ்ரு³ணு தத்த்வத: |
வேதா³ந்தே ஸுப்ரதிஷ்டோ²ஹம் வேதா³ந்தம் ஸமுபாஸ்ரய || 7 ||
வேதா³ந்தா: கே ரகு⁴ஸ்ரேஷ்ட² வர்தந்தே குத்ர தே வத்³ |
ஹநாமஞ்ச்²ரு³ணு வக்ஷ்யாமி வேதா³ந்தஸ்தி²திமஞ்சுஜஸா || 8 ||
நிஸ்வாஸபூ⁴தா மே விஷ்ணோர்வேதா³ ஜாதா: ஸுவிஸ்தரா: |
திலேஷு தைலவத்³வேதே³ வேதா³ந்த: ஸுப்ரதிஷ்டி²த: || 9 ||

ராம வேதா:³ கதிவிதா⁴ஸ்தேஷாம் ஸாகா²ஸ்ச ராக⁴வ |
தாஸுலபநிஷதா:³ கா: ஸ்யு: க்ரு²பயா வத³ தத்த்வத: || 10 ||

ஸ்ரீராம உவாச |

ரு²க்³வேதா³தி³விபா⁴கே³ந வேதா³ஸ்சத்வார ஈரிதா: |
தேஷாம் ஸாகா² ஹ்யநேகா: ஸ்யுஸ்தாஸுலபநிஷத³ஸ்ததா² || 11 ||

ரு²க்³வேத³ஸ்ய து ஸாகா:² ஸ்யுரேகவிம்ஸதிஸங்க²யகா: |
நவாதி⁴கஸ்தம் ஸாகா² யஜுஷோ மாருதாத்மஜ || 12 ||

ஸஹஸ்ரஸங்க²யயா ஜாதா: ஸாகா:² ஸாம்ந: பரந்தப |
அத²ர்வணஸ்ய ஸாகா:² ஸ்யு: பஞ்சாஸுத்³பே⁴த³தோ ஹரே || 13 ||

ஏகைகஸ்யாஸ்து ஸாகா²யா ஏகைகோபநிஷந்மதா |
தாஸாமேகாம்ரு²சம் யஸ்ச பட²தே ப⁴க்திதோ மயி || 14 ||

ஸ மத்ஸாயுஜ்யபத³வீம் ப்ராப்நோதி முநிது³ர்லபா⁴ம் |
ராம கேசிந்முநிஸ்ரேஷ்டா² முக்திரேகேதி சக்ஷிரே || 15 ||

கேசித்த்வந்நாமப⁴ஜநாத்காஸ்யாம் தாரோபதே³ஸுத: |
அந்யேது ஸாங்க²யயோகே³ந ப⁴க்தியோகே³ந சாபரே || 16 ||

அந்யே வேதா³ந்தவாக்யார்த²விசாராத்பரமர்ஷய: |
ஸாலோக்யாதி³விபா⁴கே³ந சதுர்தா⁴ முக்திரீரிதா || 17 ||

ஸஹோவாச ஸ்ரீராம: |

கைவல்யமுக்திரேகைவ பரமார்தி²கரூபிணீ |
து³ராசாரரதோ வாயி மந்நாமப⁴ஜநாத்கபே || 18 ||

ஸாலோக்யமுக்திமாப்நோதி ந து லோகாந்தராதி³கம் |
காஸ்யாம் து ப்³ரஹ்மநாலே⁵ஸ்மிந்ம்ரு²தோ மத்தாரமாப்நுயாத் || 19 ||

புநராவ்ரு²த்திரஹிதாம் முக்திம் ப்ராப்நோதி மாநவ: |
யத்ர குத்ராபி வா காஸ்யாம் மரணே ஸ மஹேஸ்வர: || 20 ||

ஜந்தோர்த³க்ஷிணகர்ணே து மத்தாரம் ஸமுபாதி³ஸேத் |
நிர்தூ⁴தாஸேஷபாபௌகோ⁴ மத்ஸாரூப்யம் ப⁴ஜத்யயம் || 21 ||

ஸைவ ஸாலோக்யஸாரூப்யமுக்திரத்யபி⁴தீ⁴யதே |

ஸதா³சாரரதோ பூ⁴த்வா த்³விஜோ நித்யமநந்யதீ: ⁴ || 22 ||

மயி ஸர்வாத்மகோ பா⁴வோ மத்ஸாமீப்யம் ப⁴ஜுத்யயம் |
ஸைவ ஸாலோக்யஸாரூப்யஸாமீப்யா முக்திரிஷ்யதே || 23 ||

கு³ருபதி³ஷ்டமர்கே³ண த்⁴யாயந்மத்³கு³ணமவ்யயம் |
மத்ஸாயுஜ்யம் த்³விஜு: ஸம்யக்³ப⁴ஜேத்³ப⁴ரமரகீடவத் || 24 ||

ஸைவ ஸாயுஜ்யமுக்தி: ஸ்யாத்³ப³ரஹ்மாநந்த³கரீ ஸிவா |
சதுர்விதா⁴ து யா முக்திர்மது³பாஸநயா ப⁴வேத் || 25 ||

இயம் கைவல்யமுக்திஸ்து கேநோபாயேந ஸித்³த⁴யதி |
மாண்டு³க்யமேகமேவாலம் முமுகூலிணம் விமுக்தயே || 26 ||

ததா²ப்யஸித்³த⁴ம் சேஜ்ஜ்ஞாநம் த³ஸோபநிஷத்³ம் பட² |
ஜ்ஞாநம் லப்³த்⁴வா சிராதே³வ மாமகம் தா⁴ம யாஸ்யஸி || 27 ||

ததா²பி த்³ரு⁴தா ந சேத்³வித்³ஜ்ஞாநஸ்யாஞ்ஜநாஸுத |
த்³வாத்ரிம்ஸாக்²யோபநிஷத்³ம் ஸமப்⁴யஸ்ய நிவர்தய || 28 ||

விதே³ஹமுக்தாவிச்சா² சேத்³ஷ்டோத்தரஸதம் பட² |
தாஸாம் க்ரம ஸஸாந்திம் ச ஸ்ருணு வக்ஷ்யாமி தத்த்வத: || 29 ||

ஈஸகேநகட²ப்ரஸ்நமுண்ட³மாண்டு³க்யதித்திரி: |
ஐதரேயம் ச சா²ந்தோ³க்யம் ப்³ரு⁴ஹதா³ரண்யகம் ததா² || 30 ||

ப்³ரஹ்மகைவல்யஜாபா³லஸ்வேதாஸ்வோ ஹம்ஸ ஆருணி: |
க³ர்போ⁴ நாராயணே ஹம்ஸோ பி³ந்து³ர்நாத³ஸிர: ஸிகா² || 31 ||

மைத்ராயணீ கௌஷீதகீ ப்³ரு⁴ஹஜ்ஜாபா³லதாபநீ |
காலாக்³நிருத்³ரமைத்ரேயீ ஸுபா³லக்ஷுரிமந்த்ரிகா || 32 ||

ஸர்வஸாரம் நிராலம்ப³ம் ரஹஸ்யம் வஜ்ரஸுலிசிகம் |
தேஜோநாத³த்⁴யாநவித்³யாயோக³தத்த்வாத்மபோ³த⁴கம் || 33 ||

பரிவ்ராட் த்ரிஸிகீ² ஸீதா சூடா³ நிர்வாணமண்ட³லம் |
த³க்ஷிண ஸரப⁴ம் ஸ்கந்த³ம் மஹாநாராயணஹ்வயம் || 34 ||

ரஹஸ்யம் ராமதபநம் வாஸுதே³வம் ச முத்³க³லம் |
ஸாண்டி³ல்யம் பைங்க³லம் பி⁴க்ஷுமஹச்சா²ரீரகம் ஸிகா² || 35 ||

துரீயாதீதஸம்ந்யாஸபரிவ்ராஜாக்ஷமாலிகா ।

அவ்யக்தைகாக்ஷரம் பூர்ண ஸூர்யாக்ஷயத்⁴யாத்மகுண்டி³கா ॥ 36 ॥

ஸாவித்ர்யாத்மா பாஸுபதம் பரம் ப்³ரஹ்மாவதூ⁴தகம் ।

த்ரிபுராதபநம் தே³வீத்ரிபுரா கட²பா⁴வநா ।

ஹ்ரு³த்யம் குண்ட³லீ ப⁴ஸம் ருத்³ராக்ஷக³ணத்³ர்ஸநம் ॥ 37 ॥

தாரஸாரமஹாவாக்ய பஞ்சப்³ரஹ்மாக்³நிஹோத்ரகம் ।

கோ³பாலதபநம் க்ரு³ஷ்ணம் யாஜ்ஞுவல்க்யம் வராஹகம் ॥ 38 ॥

ஸாட்யாயநீ ஹயக்³ீவம் த³த்தாத்ரேயம் ச கா³ருட³ம் ।

கலிஜாபா³லிஸௌபா⁴க்³யரஹஸ்யரு³சமுத்திகா ॥ 39 ॥

ஏவமஷ்டோத்தரஸுதம் பா⁴வநாத்ரயநாஸநம் ।

ஜ்ஞாநவைராக்³யத்³ம் பும்ஸாம் வாஸநாத்ரயநாஸநம் ॥ 40 ॥

பூர்வோத்தரேஷு விஹிததத்தச்சா²ந்திபுர:ஸரம் ।

வேத்³வித்³யாவ்ரதஸ்நாததே³ஸிகஸ்ய முகா²த்ஸ்வயம் ॥ 41 ॥

க்³ரு³ஹீத்வாஷ்டோத்தரஸுதம் யே பட²ந்தி த்³விஜோத்தமா: ।

ப்ராரப்³த⁴க்ஷயபர்யந்தம் ஜீவந்முத்தா ப⁴வந்தி தே ॥ 42 ॥

தத: காலவஸாதே³வ ப்ராரப்³தே⁴ து க்ஷயம் க³தே ।

வைதே³ஹீம் மாமகீம் முக்திம் யாந்தி நாஸ்த்யத்ரஸம்ஸய: ॥ 43 ॥

ஸர்வோபநிஷதா³ம் மத்⁴யே ஸாரமஷ்டோத்தரஸுதம் ।

ஸக்ரு³ச்²ரவணமாத்ரேண ஸர்வாகௌ⁴க்⁴நிக்ரு³ந்தநம் ॥ 44 ॥

மயோபதி³ஷ்டம் ஸிஷ்யாய துப்⁴யம் பவநநந்த³ந ।

இத³ம் ஸாஸ்த்ரம் மயாதி³ஷ்டம் கு³ஹ்யமஷ்டோத்தரம் ஸுதம் ॥ 45 ॥

ஜ்ஞாநதோ⁵ஜ்ஞாநதோ வாபி பட²தாம் ப்³ந்த⁴மோசகம் ।

ராஜ்யம் தே³யம் த⁴நம் தே³யம் யாசத: காமபூரணம் ॥ 45 ॥

இத³மஷ்டோத்தரஸுதம் ந தே³யம் யஸ்ய கஸ்யசித் ।

நாஸ்திகாய க்ரு³தக்⁴நாய து³ராசாரரதாய வை ॥ 47 ॥

மத்³ப⁴க்திவிமுகா²யாபி ஸாஸ்த்ரக்³ர்³தேஷு முஹ்யதே ।

கு³ருப⁴க்திவிஹீநாய தா³தவ்யம் ந கதா³சந ॥ 48 ॥

ஸேவாபராய ஸிஷ்யாய ஹிதபுத்ராய மாருதே ।

மத்³பு⁴க்தாய ஸுஸீலாய குலீநாய ஸுமேத⁴ஸே || 49 ||

ஸம்யக் பரீக்ஷய தா³தவ்யமேவமஷ்டோத்தரம் ஸதம் |

ய: படே²ச்ச்²ரு³ணுயாத்³வாபி ஸ மாமேதி ந ஸம்ஸய: |

ததே³தத்³ரு³சாப்யுத்தம் |

வித்³யா ஹ வை ப்³ராஹ்மணமாஜகா³ம்

கோ³பாய மா ஸேவதி⁴ஷ்டஹ்மஸ்மி |

அஸூயகாயாந்ரு³ஜவே ஸடா²ய

மா மா ப்³ரூயா வீர்யவதீ ததா² ஸ்யாம் |

யமேவ வித்³யாஸ்ருதமப்ரமத்தம்

மேதா⁴விநம் ப்³ரஹ்மசர்யோபபந்நம் |

தஸ்மா இமாமுபஸந்நாய ஸம்யக்

பரீக்ஷய த³த்³யாத்³வைஷ்ணவீமாத்மநிஷ்டா²ம் || 1 || இதி ||

அத² ஹைநம் ஸ்ரீராமசந்த்³ரம் மாருதி: பப்ரச்ச²

ரு³க்³வேதா³தி³விபா⁴கே³ந ப்ரு³த²க் ஸாந்திமநுப்³ருஹீதி |

ஸ ஹோவாச ஸ்ரீராம: |

ஐதரேயகௌஷீதகீநாத்³பி³ந்த்³வாத்மப்ரபோ³த⁴நிர்வாண-

முத்³க்³லாக்ஷமாலிகாத்ரிபுராஸௌபா⁴க்³யப³ஹ்வ்ரு³சா

நாம்ரு³க்³வேத³க்³தாநாம் த்³ஸஸங்க்²யாகாநாமுபநிஷதா³ம்

வாங்மே மநஸீதி ஸாந்தி: || 1 ||

ஈஸாவாஸ்யப்³ரு³ஹதா³ரண்யஜாபா³லஹம்ஸபரமஹம்ஸஸுபா³ல-

மந்த்ரிகாநிராலம்ப்³த்ரிபரிசீ²ப்³ராஹ்மணமண்ட³ல்³ராஹ்மணாத்³வயதாரக-

பைங்க்³லபி⁴க்ஷுதூயாதீதாத்⁴யாத்மதாரஸாரயாஜ்ஞவல்க்ய-

ஸாட்யாயநீமுக்கதிகாநாம் ஸூக்லயஜூர்வேத³க்³தாநாமேகோநவிம்ஸதி-

ஸங்க்²யாகாநாமுபநிஷதா³ம் பூர்ணமத³ இதி ஸாந்தி: || 2 ||

கட²வல்லீதைத்திரீயகப்³ரஹ்மகைவல்யஸ்வேதாஸ்வதரக³ர்⁴-

நாராயணம்ரு³தபி³ந்த்³வம்ரு³தநாத்³காலாக்³நிருத்³ரக்ஷாரிகா-

ஸர்வஸாரஸுகரஹஸ்யதேஜோபி³ந்து³த்⁴யாநபி³ந்து³ப்³ரஹ்மவித்³யா-

யோக³தத்த்வத³க்ஷிணாமுர்திஸ்கந்த்³ஸாரீரகயோக³ஸிகை²காக்ஷர-

அக்ஷயவதூ⁴தகட²ருத்³ரஹ்ரு³த³யயோக³குண்ட³லிநீபஞ்சப்³ரஹ்ம-

ப்ராணாக்³நிஹோத்ரவராஹகலிஸந்தரணஸரஸ்வதீரஹஸ்யாநாம்

க்ரு³ஷ்ணயஜூர்வேத³க்³தாநாம் த்³வாத்ரிம்ஸத்ஸங்க்²யாகாநாமுபநிஷதா³ம்

ஸஹ நாவவத்விதி ஸாந்தி: || 3 ||

கேநசா²ந்தோ³க்³யாருணிமைத்ராயணிமைத்ரேயீவஜ்ஜஸஸிகாயோக³தூ³டா³மணி-
வாஸு³தே³வமஹத்ஸம்ந்யாஸாவ்யக்தகுண்டி³காஸாவிதீ³ருத்³ராக்ஷஜாபா³லத³ர்ஸந-
ஜாபா³லீநாம் ஸாமவேத³க³தாநாம் ஷோட³ஸஸங்க்யாகாநா-
முபநிஷதா³நாமாப்யாயந்த்விதி ஸாந்தி: || 4 ||

ப்ரஸ்நமுண்ட³கமாண்ட³க்யாத²ர்வஸிரோ⁵த²ர்வஸிகா²ப்³ரு³ஹஜ்ஜாபா³ல-
ந்ரு³ஸிம்ஹதாபநீநாரத³பரிவ்ராஜகஸீதாஸரப⁴மஹாநாராயண-
ராமரஹஸ்யராமதாபநீஸாண்டி³ல்யபரமஹம்ஸபரிவ்ராஜக-
அந்நபூர்³ஸூஸூர்யாத்மபாஸுபதபர³ர்ஹமத்ரிபுராதநதே³வீபா⁴வநா-
ப்³ர்ஹமஜாபா³லக³ணபதிமஹாவாக்யகோ³பாலதபநக்ரு³ஷ்ணஹயக்³ரீவ-
த³த்தாத்ரேயகா³ருடா³நாமத²ர்வவேத³க³தாநாமேகதரிம்ஸத்ஸங்க்யாகாநா-
முபநிஷதா³ம் ப⁴த³ர்ம் கர்ணேபி⁴ரிதி ஸாந்தி: || 5 ||

முமுக்ஷவ: புருஷா: ஸாத⁴நசதுஷ்டயஸம்பந்நா:

ஸ்ரத³தா⁴வந்த: ஸுகுலப⁴வம் ஸ்ரோத்ரியம் ஸாஸ்த்ரவாத்ஸல்ய-
கு³ணவந்தமகுடிலம் ஸர்வபூ⁴தஹிதேரதம் த்யாஸமுத்³ர்ம் ஸத்³கு³ரும்
விதி⁴வது³பஸங்க³ம்யோபஹாரபாணயோ⁵ஷ்டோத்தரஸ்தோபநிஷத³ம்
விதி⁴வத³தீ⁴த்ய ஸ்ரவணமநநிதி³த்யாஸநாநி நைநந்தர்யேண க்ரு³த்வா
ப்ராரப்³த⁴க்ஷயாத்³தே³ஹத்ரயப⁴ங்க³ம் ப்ராப்யோபாதி⁴விநிர்முக்-
க⁴டாகாஸவத்பரிபூர்ணதா விதே³ஹமுக்தி: | ஸைவ கைவல்யமுக்திரிதி |
அத ஏவ ப்³ர்ஹமலோகஸ்தா² அபி ப்³ர்ஹமமுகா²த³வேதா³ந்தஸ்ரவணாதி³ க்ரு³த்வா
தேந ஸஹ கைவல்யம் லப⁴ந்தே | அத: ஸர்வேஷாம் கைவல்யமுக்திர்ஜ்ஞாநமாத்ரேணோக்தா
|

ந கர்மஸாங்க்யயோகோ³பாஸநாதி³பி⁴ரித்யுபநிஷத் ||

இதி ப்ரத²மோ⁵த⁴யாய: || 1 ||

ததா² ஹைநம் ஸூராமசந்த³ர்ம் மாருதி: பப்ரச்ச² |
கேயம் வா தத்ஸித்³தி:⁴ ஸித்³த்யா வா கிம் ப்ரயோஜநமிதி |
ஸஹோவாச ஸூராம: | புருஷஸ்ய கர்த்ரு³த்வபோ⁴க்த்ரு³த்வ-
ஸுக²து:³கா²தி³லக்ஷணஸ்சித்தத⁴ர்ம்: க்லேஸரூபத்வாத்³ப்³ந்தோ⁴
ப⁴வதி | தந்நிரோத⁴நம் ஜீவந்முக்தி: | உபாதி⁴விநிர்முக்-
க⁴டாகாஸவத்ப்ராரப்³த⁴க்ஷயாத்³விதே³ஹமுக்தி: |

ஜீவந்முக்திவிதே³ஹமுக்த்யோரஷ்டோத்தரஸ்தோபநிஷத:³ ப்ரமாணம் |
 கர்த்ரு³த்வாதி³து:³க²நிவ்ரு³த்தித்³வாரா நித்யாநந்தா³வாப்தி: ப்ரயோஜநம்
 ப⁴வதி | தத்புருஷப்ரயத்நஸாத்⁴யம் ப⁴வதி | யதா²புத்ரகாமேஷ்டிநா
 புத்ரம் வாணிய்யாதி³நா வித்தம் ஜ்யோதிஷ்டோமேந ஸ்வர்க³ம் ததா²
 புருஷப்ரயத்நஸாத்⁴யவேதா³ந்தஸ்ரவணாதி³ஜநிதஸமாதி⁴நா
 ஜீவந்முக்த்யாதி³லாபோ⁴ ப⁴வதி | ஸர்வவாஸநாக்ஷயாத்⁴தல்லாப:⁴ |
 அத்ர ஸ்லோகா ப⁴வந்தி ||

உச்சா²ஸ்த்ரம் ஸாஸ்த்ரிதம் சேதி பௌருஷம் த்³விவித⁴ம் மதம் |
 அத்ரோச்ச²ஸ்த்ரமந்ர்தா²ய பரமார்தா²ய ஸாஸ்த்ரிதம் || 1 ||

லோகவாஸநயா ஜந்தோ: ஸாஸ்த்ரவாஸநயாபி ச |
 தே³ஹவாஸநயா ஜ்ஞாநம் யதா²வந்நைவ ஜாயதே || 2 ||

த்³விவிதா⁴ வாஸநாவ்யூஹ: ஸூப⁴ஸ்சைவாஸூப⁴ஸ்ச தெள |
 வாஸநௌகே⁴ந ஸூத்³தே⁴ந தத்ர சேத்³நுநீயஸே || 3 ||

தத்க்ரமேணஸூ தேநைவ மாமகம் பத³மாப்நுஹி |
 அத² சேத்³ஸூபோ⁴ பா⁴வஸ்த்வாம் யோஜயதி ஸங்கடே || 4 ||

ப்ராக்தநஸ்தத³ஸௌ யத்நாஜ்ஜைதவ்யோ ப⁴வதா கபே |
 ஸூபா⁴ஸூபா⁴ப்யாம் மார்கா³ப்யாம் வஹந்தீ வாஸநாஸரித் || 5 ||

பௌருஷேண ப்ரயத்நேந யோஜநீயா ஸூபே⁴ பதி² |
 அஸூபே⁴ஷூ ஸமாவிஷ்டம் ஸூபே⁴ஷ்வேவாவதாரயேத் || 6 ||

அஸூபா⁴ச்சாஸிதம் யாதி ஸூப⁴ம் தஸ்மாத³பீத்ரத் |
 பௌருஷேண ப்ரயத்நேந லாலயேச்சித்தபா³லகம் || 7 ||

த்³ராக³ப்யாஸவஸாத்³யாதி யதா³ தே வாஸநோத்³யம் |
 ததா³ப்யாஸஸ்ய ஸாப²ல்யம் வித்³தி⁴ த்வமமரிமர்த்³ந || 8 ||

ஸந்தி³க்தா⁴யாமபி ப்⁴ரு³ஸம் ஸூபா⁴மேவ ஸமாசர |
 ஸூபா⁴யாம் வாஸநாவ்ரு³த்³தௌ⁴ ந தோ³ஷாய மருத்ஸுத || 9 ||

வாஸநாக்ஷயவிஜ்ஞாநமநோநாஸா மஹாமதே |
 ஸமகாலம் சிராப்யஸ்தா ப⁴வந்தி ப²லதா³ மதா: || 10 ||

த்ரய ஏவம் ஸமம் யாவந்நாப்யஸ்தாஸ்ச புந: புந: |

தாவந்ந பத³ஸம்ப்ராப்திர்⁴வத்யபி ஸமாஸதை: || 11 ||

ஏகைகஸோ நிஷேவ்யந்தே யத்³யேதே சிரமப்பலம் |

தந்ந ஸித்³தி⁴ம் ப்ரயச்ச²ந்தி மந்த்ரா: ஸங்கீர்திதா இவ || 12 ||

த்ரிபி⁴ரேதைஸ்சிராப்யஸ்தைர்ஹ்ரு³யக்³ரந்த²யோ த்³ரு⁴:⁴ |

நி:ஸங்கமேவ த்ரு²யந்தி பி³ஸச்சே²தா³த்³கு³ண இவ || 13 ||

ஜந்மாந்தஸுதாப்யஸ்தா மித்²யா ஸம்ஸாரவாஸநா |

ஸா சிராப்யாஸயோகே³ந விநா ந கூயதே க்வசித் || 14 ||

தஸ்மாத்ஸௌம்ய ப்ரயத்நேந பௌருஷேண விவேகிநா |

போ⁴கே³ச்சா²ம் தூ³ரதஸ்த்யக்த்வா த்ரயமேவ ஸமாஸ்ய || 15 ||

தஸ்மாத்³வாஸநயா யுக்தம் மநோ ப³த்³த⁴ம் விது³ர்பு³தா:⁴ |

ஸம்யக்³வாஸநயா த்யக்தம் முக்தமித்யபி⁴தீ⁴யதே |

மநோநிர்வாஸநீ⁴வமாசராஸு மஹாகபே || 16 ||

ஸம்யகா³லோசநாத்ஸத்யாத்³வாஸநா ப்ரவிலீயதே |

வாஸநாவிலயே சேத: ஸமமாயாதி தீ³பவத் || 17 ||

வாஸநாம் ஸம்பரித்யஜ்ய மயி சிந்மாத்த்ர விக்³ரஹே |

யஸ்திஷ்ட²தி க³தோ வ்யக்³ர: ஸோ⁵ஹம் ஸச்சித்ஸுகா²த்மக: || 18 ||

ஸமாதி⁴மத² கார்யாணி மா கரோது கரோது வா |

ஹ்ரு³யேநாத்தஸர்வேஹோ முக்த ஏவோத்தமாஸய: || 19 ||

நைஷ்கர்மயேண ந தஸ்யார்த²ஸ்தஸ்யார்தோ²ஸ்தி ந கர்மபி:⁴ |

ந ஸஸாத⁴நஜாப்யாப்யாம் யஸ்ய நிர்வாஸநம் மந: || 20 ||

ஸந்த்யக்த்வாஸநாந்மௌநாத்³ரு³தே நாஸ்த்யுத்தமம் பத³ம் || 21 ||

வாஸநாஹ்நமப்பேதச்சக்ஷுரா³ந்³நி³யம் ஸ்வத: |

ப்ரவர்ததே ப³ஹி: ஸ்வா⁵ர்தே² வாஸநாமாத்ரகாரணம் || 22 ||

அயத்நோபநதேஷ்வக்ஷி த்³ரு³க்³த்³ரவ்யேஷு யதா² புந: |

நீராக³மேவ பததி தத்³வக்த்கார்யேஷு தீ⁴ரதீ:⁴ || 23 ||

பா⁴வஸம்வித்ப்ரகடிதாமநு³பா ச மாருதே |

சித்தஸ்யோத்பத்யுபரமா வாஸநாம் முநயோ விது:³ || 24 ||

த்³ரு⁴டா⁴ப்யஸ்தபதா³ர்தை²கபா⁴வநாத³திசஞ்சலம் |
சித்தம் ஸஞ்ஜாயதே ஜந்மஜராமரணகாரணம் || 25 ||

வாஸநாவஸத: ப்ராணஸ்பந்த³ஸ்தேந ச வாஸநா |
க்ரியதே சித்தபீ³ஜஸ்ய தேந பீ³ஜாங்குரக்ரம: || 26 ||

த்³வே பீ³ஜே சித்தவ்ரு³க்ஷஸ்ய ப்ராணஸ்பந்த³நவாஸநே |
ஏகஸ்மிம்ஸ்ச தயோ: க்ஷீணே க்ஷிப்ரம் த்³வே அபி நஸ்யத: || 27 ||

அஸங்க³வ்யவஹாரத்வாத்³ப⁴வபா⁴வநவர்ஜநாத் |
ஸரீரநாஸத³ர்ஸரித்வாத்³வாஸநா ந ப்ரவர்த்ததே |
வாஸநாஸம்பரித்யாகா³ச்சிதம் க³ச்ச²த்யசித்ததாம் || 28 ||

அவாஸநத்வாத்ஸததம் யதா³ ந மநுதே மந: |
அமநஸ்தா ததோ³தே³தி பரமோபஸமப்ரதா³ || 29 ||

அவ்யுத்தபந்நமநா யாவத்³ப⁴வாநஜ்ஞாததத்த³ |
கு³ருஸாஸ்த்ரப்ரமாணஸ்து நிர்ணீதம் தாவதா³சர || 30 ||

தத: பக்வகஷாயேண நூநம் விஜ்ஞாத வஸ்துநா |
ஸூபோ⁴ஸ்யஸௌ த்வயா த்யாஜ்யோ வாஸநௌகோ⁴ நிராதி⁴நா || 31 ||

த்³விவித⁴சித்தநாஸோ⁵ஸ்தி ஸரூபோ⁵ரூப ஏவ ச |
ஜீவந்முத்த: ஸரூப: ஸ்யாத³ரூபோ தே³ஹ்முத்திக: || 32 ||

அஸ்ய நாஸமிதா³நீம் த்வம் பாவநே ஸ்ருணு ஸாத³ர்ம் || 33 |

சித்தாநாஸாபி⁴தா⁴நம் ஹி யதா³ தே வித்³யதே புந: |
மைதர்யாதி³பி⁴ர்கு³ணீர்யுக்தம் ஶாந்திமேதி ந ஸம்ஸய: |
பூ⁴யோஜந்மவிநிர்முத்தம் ஜீவந்முத்தஸ்ய தந்மந: || 34 ||

ஸரூபோ⁵ஸௌ மநோநாஸோ ஜீவந்முத்தஸ்ய வித்³யதே |
அரூபஸ்து மநோநாஸோ வைதே³ஹீ முத்திகோ³ ப⁴வேத் || 35 ||

ஸஹஸ்ராங்குரஸாகா²த்மப²லபல்லவஸாலிந: || 36 ||

அஸ்ய ஸம்ஸாரவ்ரு³க்ஷஸ்ய மநோமூலமித³ம் ஸ்தி²தம் |
ஸங்கல்ப ஏவ தந்மந்யே ஸங்கல்போபஸமேந தத் || 37 ||

ஸோஷயாஸூ யதா² ஶோஷமேதி ஸம்ஸாரபாத³ப: |
உபாய ஏக ஏவாஸ்தி மநஸ: ஸ்வஸ்ய நிக்³ரஹே || 38 ||

மநஸோ஽ப்யுத்யோ நாலோ மநோநாலோ மஹோத்ய: |
 ஜ்ஞமநோ நாலமப்யேதி மநோ ஜ்ஞஸ்ய ஹி ஸ்ருங்க்லா || 39 ||
 தாவந்நிஸீவ வேதாலா வல்க்நி ஹ்ருதி³ வாஸநா: |
 ஏகதத்தவத்³ரு³டா⁴ப்யாஸாத்யாவந் விஜிதம் மந: || 40 ||
 ப்ரக்ஷணசித்ததர்பஸ்ய நிக்³ரு³ஹீதேந்த³ரியத்³விஷ: |
 பத்³மிந்ய இவ ஹேமந்தே க்ஷயந்தே போ⁴க்வாஸநா: || 41 ||
 ஹஸ்தம் ஹஸ்தேந ஸம்பீட்³ய த்³ந்தைர்த்³ந்தாந்விசூர்ண்ய ச |
 அங்கா³ந்யங்கை:³ ஸமாகர்மய ஜயேதா³தௌ³ ஸ்வகம் மந: || 42 ||
 உபவிஸ்யோபவிஸ்யைகாம் சிந்தகேந முஹூர்முஹூ: |
 ந ஸக்யதே மநோ ஜேதும் விநா யுக்திமநிந்தி³தாம் || 43 ||
 அங்குஸேந விநா மத்தோ யதா² து³ஷ்டமதங்க்³ஜ: |
 அத்யாத்மவித்³யாதி⁴க³ம: ஸாது⁴ஸங்க்³திரேவ ச || 44 ||
 வாஸநாஸம்பரித்யாக:³ ப்ராணஸ்பந்த்³நிரோத⁴நம் |
 ஏதாஸ்தா யுக்தய: புஷ்டா: ஸந்தி சித்தஜயே கில || 45 ||
 ஸதீஷு யுக்திஷ்வேதாஸு ஹடா²ந்நியமந்தி யே |
 சேதஸோ தீ³பமுதஸ்ரு³ஜ்ய விசிந்வந்தி தமோ஽ஞ்ஜரை: || 46 ||
 விமூடா:⁴ கர்துமுத³யுக்தா யே ஹடா²ச்சேதஸோ ஜயம் |
 தே நிப³த்⁴நந்தி நாகே³ந்த்³ரமுந்மத்தம் பி³ஸதந்துபி:⁴ || 47 ||
 த்³வே பீ³ஜே சித்தவ்ரு³க்ஷஸ்ய வ்ரு³த்திவ்ரததிதா⁴ரண: |
 ஏகம் ப்ராணபரிஸ்பந்தோ³ த்³விதீயம் த்³ரு³டா⁴பாவநா || 48 ||
 ஸா ஹி ஸர்வக³தா ஸம்வித்ப்ராணஸ்பந்தே³ந சால்யதே |
 சித்தைகாக்³ர்யாத்யதோ ஜ்ஞாநமுக்கம் ஸமுபஜாயதே || 49 ||
 தத்ஸாத⁴நமதோ² த்யாநம் யதா²வது³பதி³ஸ்யதே |
 விநாப்யவிக்ரு³திம் க்ரு³த்ஸநாம் ஸம்ப⁴வவ்யத்யயக்ரமாத் |
 யஸோ³ரிஷ்டம் ச சிந்மாத்ரம் சிதா³நந்த³ம் விசிந்தய || 50 ||
 அபாநே³ஸ்தங்க்³தே ப்ராணே யாவந்நாப்யுதி³தோ ஹ்ரு³தி³ |
 தாவத்ஸா கும்ப⁴காவஸ்தா² யோகி³பி⁴ர்யாநுபூ⁴யதே || 51 ||
 ப³ஹிரஸ்தங்க்³தே ப்ராணே யாவந்நாபாந உத்³க³த: |

தாவத்பூர்ணம் ஸமாவஸ்தா²ம் ப³ஹிஷ்ட²ம் கும்ப⁴கம் விது:³ || 52 ||

ப³ரஹ்மாகாரமநோவ்ரு²த்திப்ரவாஹோ⁵ஹங்க்ரு²தம் விநா |
ஸம்ப்ரஜ்ஞாதஸமாதி:⁴ ஸ்யாத்³த்யாநாப்யாஸப்ரகர்ஷத: || 53 ||

ப்ரஸாந்தவ்ரு²த்திகம் சித்தம் பரமாநந்த³தா³யகம் |
அஸம்ப்ரஜ்ஞாதநாமாயம் ஸமாதி⁴ர்யோகி³நாம் ப்ரிய: || 54 ||

ப்ரபா⁴ஸூந்யம் மந:ஸூந்யம் பு³த்³தி⁴ஸூந்யம் சிதா³த்மகம் |
அதத்³வ்யாவ்ரு²த்திருபோ⁵ஸௌ ஸமாதி⁴ர்முநிபா⁴வித: || 55 ||

ஊர்த்⁴வ்யூர்ணமத:⁴பூர்ணம் மத்⁴யபூர்ணம் ஸிவாத்மகம் |
ஸாக்ஷாத்³விதி⁴முகோ² ஹ்யேஷ ஸமாதி:⁴ பாரமார்தி²க: || 56 ||

த்³ரு⁴பா⁴வநயா த்யக்தபூர்வாபரவிசாரணம் |
யதா³தா³நம் பதா³ர்த²ஸ்ய வாஸநா ஸா ப்ரகீர்திதா || 57 ||

பா⁴விதம் தீவ்ரஸம்வேகா³தா³த்மநா யத்ததே³வ ஸ: |
ப⁴வத்யாஸா கபிஸ்ரேஷ்ட² விக்³தேதரவாஸந: || 58 ||

தாத்³ரு³க்³ருபோ ஹி புருஷோ வாஸநாவிவஸீக்ரு²: |
ஸம்பஸ்யதி யதை³வைதத்ஸத்³வஸ்த்விதி விமுஹ்யதி || 59 ||

வாஸநாவேக³வைசித்ர்யாத்ஸ்வரூபம் ந ஜஹாதி தத் |
ப⁴ராந்தம் பஸ்யதி து³ர்த்³ரு³ஷ்டி: ஸர்வம் மத³வஸாதி³வ || 60 ||

வாஸநா த்³விவிதா⁴ ப்ரோக்தா ஸுத்³தா⁴ ச மலிநா ததா² |
மலிநா ஜந்மஹேது: ஸ்யாச்சு²த்³தா⁴ ஜந்மவிநாஸிநீ || 61 ||

அஜ்ஞாநஸுக⁴நாகாரா க⁴நாஹங்காரஸாலிநீ |
புநர்ஜந்மகரீ ப்ரோக்தா மலிநா வாஸநா பு³தை:⁴ |
புநர்ஜந்மாங்குரம் த்யக்த்வா ஸ்தி²தி: ஸம்ப⁴ரு³ஷ்டப³ஜவத் || 62 ||

ப³ஹுஸாஸ்த்ரகதா²கந்தா²ரோமந்தே²ந வ்ரு²தை²வ கிம் |
அந்வேஷ்டவ்யம் ப்ரயத்நேந மாருதே ஜ்யோதிராந்தரம் || 63 ||

த³ர்ஸநாத³ர்ஸநே ஹித்வா ஸ்வயம் கேவலரூபத: |
ய ஆஸ்தே கபிஸார்து³ல ப்³ரஹ்ம ஸ ப்³ரஹ்மவித்ஸ்வயம் || 64 ||

அதீ⁴த்ய சதுரோ வேதா³ந்ஸர்வஸாஸ்த்ராண்யநேகஸ: |
ப்³ரஹ்மதத்த்வம் ந ஜாநாதி த³ர்வீ பாகரஸம் யதா² || 65 ||

ஸ்வதே³ஹாஸூசிக³ந்தே⁴ந ந விரஜ்யேத ய: புமாந் |
விராக³காரணம் தஸ்ய கிமந்யது³பதி³ஸ்யதே || 66 ||

அத்யந்தமவிநோ தே³ஹோ தே³ஹீ சாத்யந்தநிர்மல: |
உப⁴யோரந்தரம் ஜ்ஞாத்வா கஸ்ய ஸௌசம் விதீ⁴யதே || 67 ||

ப³தீ³தோ⁴ ஹி வாஸநாப³தீ³தோ⁴ மோக்ஷ: ஸ்யாதீ³வாஸநாக்ஷய: |
வாஸநாம் ஸம்பரித்யஜ்ய மோக்ஷார்தி²த்வமபி த்யஜ || 68 ||

மாநஸீர்வாஸநா: பூர்வம் த்யக்த்வா விஷயவாஸநா: |
மைதர்யாதி³வாஸநாநாம்நீர்க்³ரு³ஹாணமலவாஸநா: || 69 ||

தா அப்யத: பரித்யஜ்ய தாபி⁴ர்வ்யவஹரந்நபி |
அந்த:ஸாந்த: ஸமஸ்நேஹோ ப⁴வ சிந்மாத்ரவாஸந: || 70 ||

தாமப்யத² பரித்யஜ்ய மநோபு³தீ³தி⁴ஸமந்விதாம் |
ஸேஷஸ்தி²ரஸமாதா⁴நோ மயி த்வம் ப⁴வ மாருதே || 71 ||

அஸப³தீ³மஸ்பர்ஸமரூபமவ்யயம்
ததா²ஸ்ரஸம் நித்யமக³ந்த⁴வச்ச யத் |
அநாமகோ³த்ரம் மம ரூபமீ³ரு³ஸம்
ப⁴ஜஸ்வ நித்யம் பவநாத்மஜார்திஹந் || 72 ||

தீ³ரு³ஸிஸ்வரூபம் க³க³நோபமம் பரம்
ஸக்ரு³தீ³விபா⁴தம் த்வஜமேகமக்ஷரம் |
அலேபகம் ஸர்வக³தம் யத³தீ³வ்யம்
ததே³வ சாஹம் ஸகலம் விமுக்தஹ || 73 ||

தீ³ரு³ஸிஸ்து ஸூதீ³தோ⁴ஹமவிக்ரியாத்மகோ
ந மே⁵ஸ்தி கஸ்சிதீ³விஷய: ஸ்வபா⁴வத: |
புரஸ்திரஸ்சோர்தீ⁴வமத⁴ஸ்ச ஸர்வத:
ஸுபூர்ணபூ⁴மாஹமிதீ⁴ஹ பா⁴வய || 74 ||

அஜோ⁵மரஸ்சைவ ததா²ஜரோ⁵ம்ரு³த:
ஸ்வயம்ப்ரப:⁴ ஸர்வக³தோ⁵ஹமவ்யய: |
ந காரணம் கார்யமதீ³த்ய நிர்மல:
ஸதை³வ த்ரு³ப்தோ⁵ஹமிதீ⁴ஹ பா⁴வய || 75 ||

ஜீவந்முக்தபத³ம் த்யக்த்வா ஸ்வதே³ஹே காலஸாத்ரு³தே |

விஸத்யதே³ஹமுக்தத்வம் பவநோ⁵ஸ்பந்த³தாமிவ || 76 ||

ததே³தத்³ரு³சாப்யுக்தம் ||

தத்³விஷ்ணோ: பரமம் பத³ம் ஸதா³ பஸ்யந்தி ஸூரிய: | தி³வீவ சக்ஷுராததம் ||

தத்³விப்ராஸோ விபந்யவோ ஜாக்³ரு³வாம்ஸ: ஸமிந்த⁴தே | விஷ்ணோர்யத்பரமம் பத³ம் ||

ஓ ஸத்யமித்யுபநிஷத் |

ஓ பூர்ணமத:³ பூர்ணமித³ம் பூர்ணா³பூர்ணமுத³ச்யதே |

பூர்ணஸ்ய பூர்ணமாதா³ய பூர்ணமேவாவஸிஷ்யதே ||

ஓ ஸாந்தி: ஸாந்தி: ஸாந்தி: || ஹரி: ஓ தத்ஸத் ||

இதி முக்திகோபநிஷத்ஸமாப்தா ||

Encoded by Sunder Hattangadi

Muktika Upanishad

pdf was typeset on April 1, 2025

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

